

MØNT
årbogen
1976 af Peter Flensborg

DANSK REKLAME KONTRAMARKEREDE NORSKE OG SVENSK MØNTER

Omkring 1880 var det i Europa meget almindeligt at benytte udenlandske bronze- og kobbermønter i reklamens tjeneste. Disse blev stemplet med ejer-eller firmanavn og sendt ud i cirkulation for på den måde at gøre reklame.

England havde endog en regulær import af for det meste franske 5 og 10 centime stykker som på dette tidspunkt var gyldige i England for henholdsvis 1/2 og 1 penny. Ligeledes cirkulerede mønter fra Italien, Luxembourg og Spanien.

Fabrikanten af PEARS' SOAP lod importere ikke færre end 250.000 franske mønter som han lod kontramarkere med "PEARS' SOAP" og satte i cirkulation og det siges at han også solgte dem til de engelske buschauffører — 14 stk. for 1 shilling. Efterhånden blev der flere franske mønter end mønter med dronning Victorias portræt og så stoppede man for import af de udenlandske småskillemønter.

I Danmark startede man på at præge adressejetons allerede i 1857 og senere, da det blev populært med de kontramarkerede mønter, benyttede mindre firmaer, der ikke havde råd til dyre prægestempler, denne fremgangsmåde. I 1876 havde BEAUVAIS reklameret for sin nye forretning ved at udsende danske bronze 5 ører med indslået J.D. BEAUVAIS, COPENHAGUE, hvad der snart blev forbudt.

Var det forbudt at bruge "Kongens Mønt" til dette formål, var det ikke ulovligt at bruge svenske og norske, som siden 1874 var fuldt lovligt betalingsmiddel i alle de tre lande. Disse danske kontramarkeringer af svenske og norske mønter har fundet sted fra ca. 1880 — 1910 med hovedvægten lagt på tidsrummet 1890—1900. Nedenstående liste er kun et forsøg på at katalogisere disse mønter og for værdifuld hjælp vil jeg gerne takke hr. Jerry Meyer, dyrlæge H. Poulsen samt Carl-Erik Jensen.

Th. Aagesens Hotel.

Svensk 50 øre 1883.

J. D. Beauvais, Copenhagen.

Dansk 5 øre 1975 (Bergsøe nr. 782).

C.F.L.-COGNAC.

Svensk 5 øre 1892

Udsendt af C. F. Larsen, Gl. Mønt 13, København.

CORSET HUSET.

Svensk 5 øre: 1875, 76, 78, 82, 84, 85, 86, 87, 88, 91, 93, 95, 96,
97, 98, 99, 1900.

Norsk 5 øre: 1875, 76.

Indehaveren af dette firma, der havde 50 filialer i hele Norden, var
Duzaine Hansen, Østergade 29, Kbh.

ALLAN DAHL.

Svensk 5 øre: 1874, 75, 76, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87,
89, 91.

Norsk 5 øre: 1875, 76.

Indehaver af dette annonce-bureau var ritmester Allan Dahl, Herluf
Trollesgade 26, Kbh. På nogle af Allan Dahl's mønter findes også,
omend sjældent, indslået K.A.. Om dette skal stå for Københavns
Annoncebureau er uvist, idet firmaet blev benævnt: "Bureau for
Permanent Avertissement.

H. DEMANT – ODENSE (buet tekst).

Svensk 5 øre: 1878, 79, 83.

Norsk 5 øre: 1875, 76.

H. DEMANT – ODENSE (lige tekst).

Svensk 5 øre: 1875, 99.

H. Demant, forhandler af symaskiner i Odense.

DUCELL.

Svensk 5 øre: 1886, 97, 99.

FAXE HOTEL.

Svensk 5 øre: 1877, 82, 84, 90, 91, 95, 96, 99.

Norsk 5 øre: 1876.

"Hotel" beliggende i Larsbjørnstræde 11, København og drevet af
værtshusholder Andersen og senere omkring 1890 af værtshusholder-
ske K. Christensen.

FORTUNEN.

Svensk 5 øre: 1899.

H. P. GREEN, København.

Svensk 5 øre: 1897, 1903.

HANSON STEMPELFABRIK, KØBENHAVN.

Svensk 2 kr.:	1880	Norsk 2 kr.:	
1 kr.:	1876, 92	1 kr.:	
50 øre:		50 øre:	
25 øre:	1874, 81, 85	25 øre:	
10 øre:	1876, 83, 84, 85,	10 øre:	1876, 83
5 øre:	1875, 76, 78, 80, 82, 91,	5 øre:	1876, 78
2 øre:	1875, 78, 90	2 øre:	1876, 77
1 øre:	1876, 82, 84, 85	1 øre:	1876, 78, 84

John R. Hanson's stempelfabrik, Ny Østergade 18, Kbh. En del af disse mønter er omtalt i Bergsøes bog under nr. 859, hvor der ligeledes står angivet at stemplingen skulle være sket på mønter med årstal mellem 1875 og 1885. Da vi nu kender til mønter fra 1892 med dette kontramærke, må vi gå ud fra at John R. Hanson fremstillede disse reklamer et godt stykke ind i 90'erne.

B. KETNER, KBH.

Svensk 5 øre: 1875.

Balduin Ketner var mekaniker og maskinmontør og havde omkring år 1900 værksted i Saxogade 17, senere Carl Bernhardsvej 4.

KORUPS HAVE.

Svensk 5 øre: 1886, 91, 95, 98.

Norsk 5 øre: 1876.

Antagelig benyttet omkring kvarteret Korups Have på Kristinedalsvej i Kbh. ved århundredeskiftet.

LANDSHOTELLET- 30 LANDEMÆRKET 30.

Svensk 5 øre: 1874, 75, 78, 81, 83, 84, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 95, 97, 98, 99.

Norsk 5 øre: 1875, 76.

"Hotel" som omkring 1885 bestyredes af værtshusholder C. P. Frederiksen og omkring 1890 af gæstgiver og hotelvært P. Andersen.

LANDMANDS-HOTELLET, LANDEMÆRKET.

Svensk 5 øre: 1874, 84, 99, 1905.

Antagelig samme hotel som forrige, der som ejer omkring århundredeskiftet havde gæstgiver J. Jensen.

METROPOLE.

Dansk 2 øre: 1881.

Hotel beliggende Rådhuspladsen 55, Kbh.

HOTEL MOLBERG.

Svensk 5 øre: 1874, 75, 78, 81, 82, 85, 92, 95.

Svensk 1 kr.: 1897.

Norsk 5 øre: 1876.

Hotel Molberg var beliggende St. Kongensgade 9, Kbh.

S. OLESEN.

Svensk 5 øre: 1880, 81.

OLSEN KJØGE.

Svensk 5 øre: 1885.

JACK SANDER.

Svensk 5 øre: 1876, 90.

Jack Sander var musikalsk klovn og ejer af Cirkus Thyland. Mønterne er stemplet omkring 1910 (NNU 1972 s. 125–26).

SLOTSKROEN.

Svensk 5 øre: 1875, 80, 84.

Norsk 5 øre: 1879.

SOLIO CYKLE eller SOLIO CYCLE.

Svensk 5 øre: 1882, 84, 1902.

Norsk 5 øre: 1875, 99.

SVENDBORG BRYGHUS.

Svensk 5 øre: 1884, 93, 97, 98.

Norsk 5 øre: 1878.

SVENDBORG BOCK.

Svensk 50 øre: 1880, 83, 99.

Desuden kendes flere som ikke helt falder ind under denne liste, da de enten er lavet for sjov eller blot som enkelte stykker og som oftest er der kun brugt løse bogstaver og ikke færdig sammensatte stempler. Desuden kan der være tale om sølv- og guldsmede stempler.

Som eksempler på disse typer kan nævnes: *KK* på dansk 5 øre 1874 og svensk 5 øre 1885, *J. BROGE* på svensk skilling 1802, *A. PETERSEN* på svensk 2 øre 1875, *K.S.H.* på dansk 5 øre 1882, *J. H. Pohlmann* på dansk 5 øre 1882, *A. A. Hasselbalch* på dansk 1 kr. 1875 (fig. 00), *SCHMIDT*, på svensk 5 øre 1902, *L. Chr. Petersen, Odense* på dansk 5 øre 1876 og 1890, *C. S. 1881 Nørregade 33* på russisk 3 kopek 1843 og mange mange flere.

Litteratur:

J. Gavin Scott: *British Countermarks on copper and bronze coins* London 1975.

Rolf Falck-Muus: *Nordiske kronemynt i reklamens tjeneste. Myntsamlernyt fra Norsk Numismatisk Forening*, Bind 2 no 2 1939 samt bind 3 no 3—4 1943 s. 147.

Victor Hermansen: *Penge og propaganda*. NNUM 1951 s. 17—23.

Gunnar Holst: *Dansk reklam på Oscar II's mynt*. NNUM 1972 s. 59—60.

Georg Galster: *Jack Sanders femøre*. NNUM 1972 s. 125—26.

V. Bergsøe: *Danske Medaljer og Jetons*. København 1893.

Peter Flensborg.